

суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та громадянами з подальшою відповідальністю за вчинені дії, запровадити спрощення та модернізацію митних процедур на кордоні й всередині держави, вдосконалити порядок митного оформлення та декларування товарів, які переміщуються громадянами через митний кордон України. Для забезпечення повноти стягнення платежів до бюджету необхідно збільшити бази оподаткування шляхом посилення контролю за використанням податкових пільг. Всі ці заходи будуть сприяти підвищенню ефективності надходження митних платежів до бюджету.

Література:

1. Гребельник О. П. Місце і роль митних платежів у системі оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємств / О. П. Гребельник // Освіта, менеджмент і бізнес: світовий вимір. – №2. – 2011. – С.4-8.
2. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. – 2012. – 211 с. Офіційний сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.customs.com.ua>.
3. Науменко В.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні / В.П. Науменко, П.В. Пашко, В.А. Руссков. — К. : Знання, 2013. — 403 с.

Степан Довгий

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Бондаренко Є.П.

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ БРОКЕРІВ НА ТЕРИТОРІЇ ЗОНИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ

На сьогоднішній день стан ринкової економіки України передбачає розширення елементів економічної системи, які здатні забезпечувати рівні умови під час здійснення підприємницької діяльності для усіх суб'єктів господарювання, а з іншого – виступають інструментами державного впливу на загальну ситуацію в економіці держави. Це повною мірою стосується підприємницької діяльності із надання послуг по декларуванню товарів і транспортних засобів та перевезенню товарів, що переміщуються через митний кордон України або перебувають під митним контролем. Можливості посередницьких підприємств, які здійснюють свою діяльність у митній сфері, обмежуються правами та обов'язками, що встановлюються органами державного управління. Основне завдання – це створення сприятливих умов для реалізації будь-яких інтересів суб'єктів господарської діяльності. Посередницька діяльність у митній сфері здійснюється за наявності відповідної ліцензії.

У Митному кодексі України 1991 року, який залишався чинним до 1 січня 2004 року, взагалі було відсутнє визначення термінів "митний брокер", "митний ліцензійний склад" та "магазин безмитної торгівлі". Не існувало до затвердження Митного кодексу України 2002 року, який свідчив вже про новий етап розвитку інституту митного посередництва в Україні, чіткого законодавчого визначення поняття "митний брокер". Організаційно-правову основу для здійснення підприємницької діяльності митного брокера, а точніше — надання ним послуг по декларуванню і митному оформленню товарів, складала статті 46-49 Митного кодексу України 1991 року. Так, відповідно до статті 46 поняття "митний брокер" розуміється як: "... підприємство, допущене митницею до декларування". При цьому статтею 47 Кодексу уточнялося, що допущення митницею підприємства до декларування здійснювалось шляхом видачі такому підприємству свідоцтва про визнання його як декларанта.

Згідно зі статтею 416 чинного Митного кодексу 2012 року, митний брокер — це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України [2]. Митний брокер провадить митну брокерську діяльність у будь-якому фіскальному органі.

Він обов'язково має ліцензію на право здійснення митно - брокерської діяльності, отриману в спеціальному центральному органі виконавчої влади в галузі українського митної

справи. Митним брокером за законом може бути тільки підприємство (обов'язково резидент України). Декларування товарів від імені цього підприємства, також може виробляти його філія (відокремлений структурний підрозділ, представництво).

Інститут митних брокерів існує давно. Понад сто років вони здійснюють свою діяльність в різних країнах світу. З урахуванням значного зростання, останнім часом, об'ємів міжнародної торгівлі, що викликало підвищення тарифів і кількості укладених торговельних угод, роль митного брокера значно зросла. Це пояснюється тим, що митне оформлення та декларування мають свої особливості, що потребує певних специфічних знань та вмінь. На сьогодні ні один імпортер, крупний або дрібний, не може здійснювати ефективну діяльність без використання послуг кваліфікованого митного брокера. В багатьох країнах світу митне оформлення товарів і транспортних засобів проводиться, як правило, лише за участю митних брокерів. Деякі, особливо крупні імпортери, утримують штатних фахівців, які працюють виключно на дану компанію. Однак в цілому митні брокери є співробітниками приватних агентств, які діють від імені різних імпортерів.

Діяльність митних брокерів взагалі і на території України зокрема, має важливе і суттєве значення при здійсненні процедури декларування і митного оформлення товарів. В умовах частих змін митного і податкового законодавства, нормативно-правових актів і положень нормативних документів Державної фіскальної служби України, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюють експортно-імпортні операції, не встигають орієнтуватися на ці зміни. Достатньо зазначити, що тільки ставки ввізного мита, наприклад, змінювалися в окремі роки щомісяця, а інколи і частіше.

Таким чином, інститут посередницьких представників у галузі митної справи розвивається досить швидкими темпами, що пов'язано з гострою потребою господарюючих суб'єктів у професійних послугах митних брокерів. Звертаючись до послуг митного брокера, клієнти мають певні переваги, зокрема: з'являється можливість отримувати послуги висококваліфікованих фахівців у такій специфічній сфері, як митне декларування та митне перевезення; витрати на послуги, пов'язані з проведенням декларування товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон, а також перевезенням товарів, що перебувають під митним контролем за участю митних посередників, у галузі митної справи значно менші, оскільки розраховуються в розмірі визначеного відсотка до обсягу товарів, що переміщуються (перевозяться). Значне збільшення обсягів експортно-імпортних операцій та їх оперативне оформлення за допомогою суб'єктів підприємницької діяльності в галузі митної справи знижує зростання власних витрат на такі цілі, а також відбувається значна економія часу [8, с. 253].

Зміни у суспільних відносинах держави, реформування економіки, приєднання України до Європейського співтовариства, ратифікація відповідних міжнародних конвенцій та угод митної сфери потребують суттєвих змін норм Митного кодексу України та інших, пов'язаних з ним законодавчих актів та нормативне — правових документів, подальшої демократизації і лібералізації митної системи держави, посилення гарантій захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб при переміщенні ними товарів через митний кордон України.

Правові приписи про порядок надання посередницьких послуг у митній сфері, які містяться в різноманітних за значимістю правових актах, незалежно від їх відомчої належності, необхідно з метою їх упорядкування, усунення дублювання і протиріч об'єднати в єдиному комплексному правовому документі, покликаному чітко регламентувати всю сферу надання посередницьких послуг у митній галузі, в тому числі і митними брокерами та митними перевізниками.

Діяльності митного брокера митній сфері України в значній мірі підвищує якість і прискорює процедуру митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України. При цьому існують як позитивні, так і негативні аспекти такої діяльності. Удосконалення правової бази, ретельне виявлення та впровадження досвіду зарубіжних країн дасть можливість виявити властиві такій діяльності організаційно-правові й управлінські помилки, що дозволить уникнути їх, спростити процедуру та значною мірою

підвищити якість надання посередницьких послуг в митній сфері, удосконалити діяльність митних брокерів та митних перевізників в нашій державі.

Література:

1. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–48. – Ст. 552.

2. Христова В. Інститут митних брокерів як ліцензований вид підприємницької діяльності/В. Христова // Новітні наукові дослідження держави і права. — 2011. — Т. 2. — С. 252-258.

Назар Дутчак

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к. е. н., ст. викладач Фільо М. М.

ІНСТИТУТ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

В умовах активізації експортно-імпортних операцій країна зустрічається із проблемою зростання обсягів контрафактних та контрабандних товарів, що з'являються на внутрішньому ринку, різкими коливаннями валютного курсу, доцільністю застосування заходів тарифного та нетарифного регулювання тощо.

Митна безпека є одним із ключових напрямів розвитку системи національної безпеки. Від обраного та чітко окресленого вектору ведення зовнішньоекономічної політики та цілеспрямованості влади залежить ефективність та економічна доцільність від проведених заходів із реорганізації та модернізації існуючої системи.

Головними завданнями, з якими найчастіше зустрічається країна в процесі розроблення системи попередження загроз митній безпеці, є:

- попередження зростання обсягів контрафактних товарів, боротьба з контрабандою, митними правопорушеннями, відмиванням доходів одержаних злочинним шляхом;
- здійснення контролю за переміщенням валютних та культурних цінностей під час їх переміщення через митний кордон;
- застосування тарифних та нетарифних санкцій;
- контроль за правильністю визначення бази оподаткування та повнотою сплати митних та інших обов'язкових платежів та інші.

Основним завданням, яке постає перед митними органами України, є забезпечення митної безпеки у напрямках створеної системи захищеності національних та митних інтересів держави, а також можливості та здатності створеними системними принципами забезпечити протидію можливим небезпекам у митній галузі [1].

Тобто з однієї сторони, митна безпека, що являє собою комплекс (систему) ефективних економічних, правових, політичних та інших заходів держави, суспільства й осіб із захисту інтересів народу та держави в зовнішньоекономічній сфері і, зокрема, у митній сфері, - впливає із зовнішньоекономічної безпеки та є її складовою, а з іншого, митна безпека, яка забезпечується виконанням митної справи, перебуває на стику силових і несилових складових національної безпеки й може бути виділена в окреме поняття [2,с.5-16].

Головна мета забезпечення митної безпеки – це досягнення необхідного рівня надійності митної системи, зокрема досягнення усталеної та передбачуваної роботи митних органів, достатнього рівня сприяння зовнішньоекономічній діяльності в нестабільних зовнішніх і внутрішніх умовах, забезпечення зниження ризиків, а також виявлення та нейтралізація ризик-чинників, які безпосередньо впливають на стан реалізації митної справи й опосередковано – на зовнішньоекономічну діяльність [3].

Виходячи з вищезазначеного варто відмітити, що незалежно від характеру факторів негативного впливу головними завданнями, що митна безпека повинна забезпечити в процесі